

NAVODILA---PRAVICE---DOLŽNOSTI KAPELNIKA----DISCIPLINARNI RED----

Z OZIROM NA GODBO ZA PIHALA.

I. Splošni nastop in značaj!

1./ Splošni nastop kapelnika bodi precej samozavesten a ne ošaben.

Veliko vlogo pri tem igra že nošnja kakor n.pr.:dostojna obleka in sploh olikano vedenje.--Občevanje z drugimi ljudmi,ki niso godbeniki naj bo v vsakem oziru lepo,kajti,godbeniki se zanimajo za svojega učitelja tudi izven pouka in njihovega občevanja.

2./ Pred vsem je treba kapelniku dovolj pozitivnega znanja posebno v svoji stroki--glasbi--,da dobi on dober odmev posebno pri godbenikih kakor tudi pri drugih ljudeh.

Če kapelnik nima priložnosti se v šoli izobraževati je neobhodno potrebno,da se sam izobražuje z študiranjem raznih inštrumentov, spoznavanja partitur raznih sistemov,in pa v lastnem izobraževanju če le mogoče več instrumentov.

3./ Zelo važna je kapelnikova osebnost.Ta mora biti kar največ pri vlačna in simpatična za vse posebno za godbenike.To si bo pa pridobil predvsem z sigurnim pozitivnim znanjem.da dobijo godbeniki zaupanje.Dalje z varovanjem gotovih pravic godbenikov zlasti ne zapostavljenju enega člana od drugega,kajti to godbeniki zelo teško prenesejo.Dobro je nadalje tudi,da se on zanima tudi nekoliko tudi za privatne zadeve posameznih članov,da jim po možnosti pomaga in svetuje kakor n.pr.:razne službe,zdravje in še druge teško če,ki jih naj on sam razsodi po pameti.

4./ Kapelnik absolutist.

Da toliko godb razpade ali se pa zelo rahlo držijo ali pa,da so v vednem kregu in prepiru je to,da si posamezni člani iščejo sami med seboj in eden nad drugimi pravic.V tem so zelo škodljivi takozvani odbori pri godbah,ki niso desna roka kapelnika.Sicer je dobro,da obstojajo odbori a imeti ne smejo prevelikih oblasti,to pa radi tega ker zelo teško prenese en član organizacije,sodbo ali grajosvojega kolega.V tem tiči rana naših glasbenih krožkov.Vsled

tega bodi kapelnik absolutist, kajti edino on sme grajati, hvaliti, odpuščati i. t. d. Njemu to člani zaupajo in mu tudi morajo, kajti sramota in ponos godbenika pa ne dopusti, da bi ga sodili njegovi sovrstniki. Nikdar in nikoli pa ne sme kapelnik tega povdarjati, da on sam vlada marveč kar na tihem izvrševati in člani pridejo sami do tega prepričanja ko vidijo, da tako najboljše napredujejo, -----
Ta točka je ena najvažnejših.--

5./Smotreni cilj kapelnika.

Skoro nič manj če še ne bolj je važna tudi ta točka. Ta je bistvo za dobro ime in sloves kapelnika in pa ravno tako važna za obstoj godbe. Predvsem si mora kapelnik načrtovati jasen cilj: od tega pa do tega časa moram to doseči! N. pr.: zimska sezona je čas dela. Kapelnik si mora napraviti načrt: ~~toliko~~ koračnic, toliko valčkov, toliko koncertnih komadov i. t. d.. Predvsem ne preveč, a tisto temeljito in dobro. Tako po gotovem času lahko pokaže lep uspeh v splošno zadovoljnost in zadoščenje ter vzpodbudo k vstrajnosti svojih godbenikov in pa njih zaupanje v kapelnika ravno tako pa v pohvalo drugih ljudi, kar je čast kapelniku in v zelo velik ponos godbenikov. Od tedaj naprej se bodo še z veliko večjim veseljem oklepali študija in jih bo tudi veliko lažje voditi dalje.

6./Razmerje kapelnika do starišev in drugih poznanih ljudi, ki imajo vpliv na godbenike je zelo važen. Stariši morajo biti predvsem prepričani, da njih sinovi napredujejo, da so v dobri družini in pod pametno kontrolo. Lahko je pa tudi bolje na godbenike vplivati, če ti vejo, da se kapelnik dobro razume z stariši oziroma z njihovimi prijatelji.

7./Izvenslužbeno občevanje kapelnika z godbeniki je tudi važno, ne sme biti preintimno in tudi ne preveč oddaljeno to je tuje. To razsodi kapelnik najboljše po individualnosti učencev.

II. GLASBENA SOBA.

1./Glasbena soba bodi svetišče za godbenike, ki naj jim bo vsikdar in pa

lokal katerega naj smatrajo za pravo učilnico oziroma duševno delavnico.

2./ Glasbena soba naj bo vedno snažna, urejena in vsak instrument kakor vsak drug predmet na svojem mestu, da že to samo vzbuja v godbenikih čut do reda, discipline in pa jim daje veselje do učenja.

3./ Kapelnik v glsbeni sobi.

To je važna točka. Predvsem bodi zelo miren in koliko mogoče obvladaj ves položaj. Hodi od godbenika do godbenika in jih sprašuj ter popravlja pa ljubeznivo pa resno in odločno.

4./ Pouk bodi sistematičen t.j. dosledan posebno z novinci kakor z starejšimi. Od stopnje do stopnje. Strogost naj ne bo spočetka prevelika, da kapelnik lažje spozna talent in veselje godbenikov, potem za katere se odloči, da ostanejo tiste naj vodi s previdnostjo in vstranostjo dalje in naj pazi, da jih po nerodnosti ne izgubi.

5./ D i s c i p l i n a naj bo stroga in dosledna. V glasbeni sobi naj bo urnik in označen hišni red. Pred sobo naj bo deska za objavljenje raznih odlokov. V glasbeni šoli učenci naj ne govore in naj ne izgublajo časa. Tudi naj ne bodo pokriti. Okkajenju pa sploh ni govora.

6./ Kapelnik pri dirigentskem pultu.

Ta točka je pa najbrž tista katere se vsak kapelnik kot dirigent najbolj boji. Je najbrže tudi najpikantnejša kar jih pozna zgodovina dirigentov. Pri dirigentskem pultu z dirigirko v roki lahko postane dirigent slaven ali pa ga mogoče ta mala palica tako omaloduši, da za vedno zavrže taktirko. Predvsem pa to ni tako velike posebnosti. Temperament, volja, prisotnost duha, mirnost, obvladanje telesa posebno rok, gibčnost rok, poznavanje estetike in še nekatere stvari so glavne, ki jih mora imeti dirigent, seveda predvsem poznavanje komada katerega dirigira oziroma poznavanje partiture.

T e m p e r a m e n t je posebna živahnost dirigenta pač najva

žnejše za razvoj njega. To mora imeti vsak dirigent, ki se hoče količkaj uveljaviti.

V o l j a mora tudi dičiti vsakega kajti brez nje je nemogoče naštudirati z zadostno potrpežljivostjo dirigentu komad.

Prisotnost duha je važna kajti brez nje lahko dirigentu v sredi komada godba iskoči. To se pravi ako se slučajno kak godbenik zgubi mora dirigent s svojo prisotnostjo duha ga takoj spraviti nazaj v tir. Ali n. pr.: če se sploh med kakim igranjem pripeti, da se napravi kakšna nezgoda mora dirigent biti na mestu, da to popravi.

M i r n o s t mora kapelnik ves čas varovati iz istih vzrokov kakor pri prisotnosti duha. Obvladanje telesa posebno rok napravi kapelnika simpatičnega dirigenta. Grdo je dirigirati z vsem telesom. Ravno tako nelepo je razbrzdati no mahati z vso močjo svojih rok.

Estatski čut je čut lepote ali finese. Treba je predvsem gledati, da so godbeniki lepo razvrščeni, instrumenti lepo osnaženi, godbeniki snažno napravljeni in, da kapelnik sam lepo dirigira i. t. d.

7.) Individualnost učencev.

Tu ta točka je zelo važna za razvoj godbe in še posebno za obstanek godbenikov in njih dobro razpoloženje. Treba je, da kapelnik posebno dobro pozna karakter svojih godbenikov pa tudi vsakega posameznika. To se pravi: ta se da tako postopati z drugim pa drugače. Nekateri so posebno mehkega značaja, tem se ne sme reči nobenih žaljivih besed ampak se jih mora na zelo lep način takorekoč "z rokavicami pripraviti". Do tega kar se mora n. pr. digega z ostrim nastopom ali celo z grajo. Nekateri je posebno dotakljiv v ni stvari drugi zopež v drugi. Nekaterega hitro užali lahko ena sama beseda, kar je pri drugem zopet nasprotno. Radi tega je neobhodno potrebno, da kapelnik pozna popolnoma značaj vsakega svojega učenca in se mora po tem tudi ravnati.

III. J A V N I N A S T O P I .

1.) Jmni nastopi naj bodo pred vsem dobro pripravljene tehniško to se pravi vgranjtu tistih komadov s katerimi se bo nastopilo.

2.) Dro naj bodo godbeniki pripravljene tudi glede obnašanja za javni nastop kajti publika sodi po vsem kar vidi. Posebno naj jim bodo dana stroga navodila za takrat kadar so direktno v službi, t. j. kadar igrajo. Kadar igrajo ali korakajo v vrsti naj sploh malo govorijo nikdar pa ne kričati. S svojim obnašanjem naj ne vzbujajo nikakih bahavosti, kajti s tem izgubijo simpatije ljudstva.

3.) Disciplina pa naj bo naravnost železna vendar ne sme biti preveč ažena od občinstva. Na vsa pravila jih mora kapelnik doma prej pripraviti. Če je pa kak prestop proti disciplini ga nikdar ne sme kapelnik na mestu znovati temveč neopaženo opozoriti in doma stvar urediti. Godbeniki naj bo navajeni, da na vsak migljaj ubogajo svojega kapelnika kajti vpiti nad nji

Hi naprav zelo grd vtis na poslušalce.

4.) Kapelnik mora biti zopet zelo miren, hladnokrven, prevdaren, toda v vsakem oziru zelo odločen. Nikdar se ne sme spuščati v kakke debate s svojimi godbeniki češ tole igrājmo, ali kam naj sedaj gre to i. t. d. Kakoli on za pove to mora izvršiti. V nobenem slučaju pa ne sme pustiti nobene surovosti odobene strani. Niti ne sme pustiti, da bi se godbeniki med seboj prepirali ali eden drugemu zaukazovali. Varovati mora godbenike vsakega zančevana ali zasramovanja od strani ljudi. Zavedati se mora, da je od govoren rebno za toliko in toliko ljudi.

5.) V vsakem slučaju se je načelno proti izključitvi. Izključitev naj bo dva krat ali trikrat predkaznovana, ter še le ko je jasno, da je godbenik več škodljiv nego koristen naj se ga z sporazumom kapelnika izključi. Le v teški slučajih naj se to zgodi.

